

DONOSTIYA¹

U S U A

.

Nola gizon guztiyak
chic aundiyak diran
eta oso chikiyak
denbora berian,
batek asko pentsatu
eta ondorian,
igartzen diyo nola
gauz, asko lurrian,
ainbeste itsasuan
ala legorrian,
egonagatik anbat
gugangik urrian,
Jaungoikoak daduzkan
betiko gordian.

Argatik dago chutik
betiko galdera:
«¿Zergatikan da gauz au,
beste ori zer da?»

Iñoiz eranzuteko
izaten da era,
gizona irichi da
zerbait jakitera,
illunpetatik gauza
asko du atera;

bañan jakintsunetan
geyena dan bera
erortzen da maizena
galde egitera:
«¿Zergatikan da gauz au,
beste ori zer da?»

Isiltzen diranian
gizon jakintsunak
izketan asten gera
guchi dakigunak:
ayentzat bide asko
daude chit illunak
estrapozoz betiak
eta trabadunak;
guretzat berriz denak
liraiñ ta legunak,
gañera geren usez
oso ezagunak;
ez bestek erakutsi
izan dizkigunak
edo ikasbidetik
datorkizkigunak,
baizikan ametsetan
sortzen zaizkigunak.

(1) Composición premiada con *una pluma de plata sobredorada*, en los Juegos florales celebrados en esta ciudad en 1894.

Naiz farra egiñ iñoiz
aditzen digunak
beti izango dira
guretzat lagunak.

Argatik, galdetzian:
—¿Donostiya zer da?
—Ikusten da lenago
diyotan bezela
jakintsu aundi denak
isilik daudela,
edo geyenaz ere
mintzatzen dutela
lan ori erabaki
eziñ ditekela;
ametsgilliak berriz
kolpian, berela,
bere eranzuera
ematen dubela,
esanaz:—¿Donostiya?:
Kantauriko Perla;
—ta beste izen asko
errezki orrela,
chit ondo datozenak
jartzen ditubela.

¡Nork ukatu doaya
berez datorrela!
Naspillaturik beren
pisuz eta neurriz
mundu guztiya bete
nai dutenak egiz
bete oi dutena da
kopeta izerdiz
gauzak ezagutzeko
arreta geyegiz.
Nik agurtutzen ditut
begiramen aundiz
naiz berak parra egiñ
gure umekeriz.

Or konpon ditezela
beren jakinduriz....

Neretzat Donostiya
ara zer dan berriz:

Uso bat biraldua
Noe-ren Arkatik
iñon legorrik bazan
jakitiagatik;
pisti leyal gasua
altzuben lekutik
izpi bat chinchilika
zubela mokotik,
aditzera emanaz
argiro gogotik
azaltzen ari zala
lurra ujalpetik,
biurtu zan atzera
urditza artatik,
lokabetuaz denak
zeukaten dudatik.

Putzuan emanikan
len ainbeste jira,
uso ona biraldu
zutenak urdira,
noizbait irichi ziran
Ararat-mendirra
«lenbizi egokitu
zan legortegiran
Noé buruzariyak
irtenik erdira
ta eskerrak emanaz
Zerurá begira
itza bideztu zuben
bere familira
esanaz:—Sem ta Jaffet
egun etorri da
ta Jaunak aginduak
egiñ bear dira;

zeron emazteakiñ
 biyak urrutira
 joan bear dezute
 bizitza berrira;
 Kan ta bere andrea
 nerekiñ baitira;
 ait'amak zarrak gaude
 ta izan kupira,
 ez lotsikan biraldu
 gure aurpegira.

Orañ bendizioa
 ar zazute, tira.
 —Eta agindu zuben
 beste alderdira:
 —Pisti denak bijoaz
 alduten tokira.

Aiñ leyal legor billa
 joan zan egaztiga
 ekarririk birpiztu
 zituben izpiya
 pisti denak bezela
 izan zan utziya;
 bañan argitasunez
 nola zan jantziya,
 aurrera eramanik
 bere iritziya,
 laster igaro zuben
 legordi guztiya.

Oroitutzen zan leku
 on bat ikusiya
 eta bera izanik
 chit egalariya,
 alderdi artara zan
 bezela abiya
 topatzera goguan

zedukan tokiya.

Irichi zubenian
 berriz Kantauriya
 emenché autu zuben
 beretzat kabiya.

Etziñ zan eta ez da
 geroztik jaikiya;
 begira non daguan
 gaſua jachiya;
 «len uſua zan eta
 oraiñ Donostiya».

Burua ageri da
 gaztelu orretan;
 korputza Donostiko
 eche ederretan
 ta isatsa Loyola-
 ko erriberetan;
 eskuiko egua
 Ategorriyetan
 eta ezkerrekua
 Antiguan bertan
 edo alde artara
 dauden bidietan.

Beste pisti batzuek
 egope onetan
 ikusten dira iñoiz
 uda egunetan
 beren lumak bustiyaz
 Konchako oletan
 pozkidaz dabilzala
 jostatzen uretan....

Sartu gabe kondaira
 luzeaguetan
 orra nere iritzi
 Donostiya zer dan.